

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Fyzické aktivity v antickém Řecku s ohledem na Sókrata, Platóna a Aristotela

Autor práce: Lukáš Mareš

Obor studia: Filosofie a religionistika

Posudek vypracoval: Doc. Daniel Heider, Ph.D.

Datum: 26. 4. 2016

Bakalářská práce *Fyzické aktivity v antickém Řecku s ohledem na Sókrata, Platóna a Aristotela* kol. Lukáše Mareše se věnuje tématu „filosofie sportu“ u tří hlavních myslitelů antického Řecka, Sókrata, Platóna a Aristotela. Před uvedením tří kapitol věnovaných názorům těchto filosofů na fyzickou aktivitu, především v kontextu jejich „filosofie výchovy“, se autor věnuje podrobně historickému kontextu, který je určen především fenomény olympijských her a tzv. gymnasií.

Již na samém počátku musím konstatovat, že bakalářská práce kol. Mareše představuje vysoce nadprůměrný počín v kontextu běžné „bakalářské produkce“. Práce je velice jasně strukturována, je napsána velice čtivým a současně formulačně velice precizním způsobem. Nepodařilo se mi najít žádný formální nedostatek (sic!). Práce obsahuje veliké množství zajímavých informací (sekundární literatura, Diogénes Laertios), které nejsou součástí běžného povědomí o antice. Na bakalářskou práci text vykazuje velice vysoké množství literatury s vysokým podílem anglicky psané literatury.

Z autorovy prezentace výše uvedených filosofů a jejich postojů k fyzickým aktivitám jednoznačně vysvítá, což lze považovat za důsledek jejich „filosofií výchovy“, integrace těchto aktivit do „kontextu“ jiných složek lidské duše. Z těchto edukačních projektů je patrné, že sport, kromě svého „transcendentního rozměru“, lze považovat za zcela jedinečný prostředek pro osvojení si tolik potřebných a důležitých ctností (mladí atleti jako nejvhodnější adepti studia filosofie – viz str. 18), které můžou výrazně napomoci k realizaci blaženého života. Autor správně poukazuje na to, že je to především myšlenka sebepoznání (viz kontext Platónovy teorie nejvyšší složky, totiž rozumové, duše – str. 29), která představuje klíčový prvek sportovní aktivity: Není ani tak důležité soutěžit s druhými, resp. je to méně důležité, než je soupeření se

sebou samým. Z této podle mého soudu velice důležité myšlenky lze odvodit, že dnešní doba, do značné míry, „posedlá“ srovnáváním s jinými, se stále ještě pohybuje na druhém stupni Platónovy duše, tj. na stupni duše vznětlivé, která stále touží po cti a uznání od druhých, a nedosáhla tak stupně nejvyššího, totiž duše rozumové. Kromě akcentu na tuto dle mého soudu důležitou myšlenku, autor velice dobrým způsobem svůj výklad a své interpretace „kontextualizuje“. Např. na str. 36 říká, že Aristotelův uměřený postoj k fyzickým aktivitám je dán historickou situací 4. století, v němž se prudce rozvinula profesionální atletika, která společensky přece jen příliš položila důraz na fyzickou aktivitu před aktivitou mentální.

K práci mám některé připomínky a některé dotazy, které v žádném smyslu nesnižují mé vysoké hodnocení (dílem jde o dotazy, které jsou důsledkem mé zvědavosti, dílem jde o věci, které bych potřeboval vyjasnit):

1. Autor opakovaně hovoří o dopínku v antickém sportu. Mohl bych uvést nějaké případy toho, co se považovalo za nedovolené podpůrné prostředky v té době?
2. Na str. 23 nahoře, v souvislosti s výkladem Platónovy pozice, kol. Mareš říká: „Pokud se pozemské jsoucno (např. i lidské tělo) přiblíží své ideji, stává se tím čistší a dokonalejší“. Na str. 30 nahoře pak tvrdí, že „člověk realizuje svůj potenciál a přibližuje se tak ideálu dokonalosti“, když vítězí nad sebou samým. Jak přesně souvisí přibližování se „své ideji“ (předpokládám, že jde o druhovou ideu, nikoli o ideu individua), tj. zdokonalování vlastního těla, s vítězením nad sebou samým (přibližování se ideálu dokonalosti), což nepochybně je dílo nejvyšší (imateriální) složky naší duše? Je to první, tj. zdokonalování našeho těla, jen jakýmsi vedlejším produktem toho druhého, tj. seberealizace na úrovni duše?
3. V pozn. 240 kol. Mareš tvrdí, že pro Platóna je pohlaví ve vztahu k duši něčím na způsob oddělitelného akcidentu (lidská duše před následným zrozením je schopna změnit pohlaví), zatímco pro Aristotela, zdá se, nikoli. Mohl by autor vysvětlit, proč tomu tak u Aristotela není?
4. Práce je prezentována jako komparativní. Nicméně musíme konstatovat, že v závěru přece jen postrádáme komplexní shrnutí doktrinárních shod a rozdílů v Sókratově, Platónově a

Teologická
fakulta
Faculty
of Theology

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Aristotelově postoji k fyzickým aktivitám. Vzhledem k tomu, že shody se zdají být jasné či převažující, zajímali by mě především naukové odlišnosti.

Bez ohledu na tyto poznámky práci hodnotím nejvyšším možným způsobem, totiž za „1“.

Doc. Daniel Heider, Ph.D.

V Českých Budějovicích, dne 26. 4. 2016.